

O zainteresowaniu kobiet polityką

Opracował
Jan Kujawski

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Od początku naszych pomiarów obserwujemy mniejsze zainteresowanie polityką wśród kobiet niż wśród mężczyzn – obecnie siedem na dziesięć kobiet określa poziom zainteresowania polityką jako średni bądź niewielki (70%), zaś kolejne 15% deklaruje brak zainteresowania polityką. Bardzo duże i duże zainteresowanie życiem politycznym dotyczy zaledwie 15% kobiet. Dla porównania – wśród mężczyzn ponad jedna czwarta (27%) deklaruje bardzo duże bądź duże zainteresowanie polityką.
- W największym stopniu polityką zainteresowane są kobiety z najstarszej grupy wiekowej. Możemy nawet mówić o pewnej zależności – im młodsze kobiety, tym mniej interesują się życiem politycznym. Odsetek kobiet w wieku 65 lat i więcej charakteryzujących się dużym bądź bardzo dużym zainteresowaniem polityką wynosi 21%, z kolei w grupie 25–44 lata jest to tylko 10%, a w przedziale 18–24 lata – 14%.
- Mniejsze zainteresowanie polityką kobiet nie przekłada się bezpośrednio na absencję przy urnach wyborczych. W ostatnich latach deklaracje udziału w wyborach wśród kobiet i mężczyzn są na porównywalnym poziomie.
- Kobiety rzadziej niż mężczyźni deklarują poglądy prawicowe, częściej skłaniają się ku przekonaniom lewicowym. Trend ten jest najbardziej widoczny w najmłodszych grupach wiekowych, wśród kobiet z wyższym wykształceniem oraz mieszkających w największych miastach.

SPIS TREŚCI

Zainteresowanie polityką	1
Deklaracje udziału w wyborach	8
Poglądy polityczne.....	9

Powtarzalność pytań zadawanych przez CBOS od lat 90. pozwala prześledzić, w jaki sposób płeć różnicowała poglądy polityczne i zainteresowanie polityką na przestrzeni ponad trzydziestu lat, a także jak w tym kontekście kształtowały się deklaracje udziału w wyborach. W 2023 roku przyjrzelśmy się temu, jak zmieniało się podejście kobiet do polityki i od czego zależą ich poglądy i zainteresowanie życiem politycznym¹.

Po paru latach postanowiliśmy ponownie przyrzeć się tej tematyce – przeanalizowaliśmy poziom zainteresowania polityką, zarówno wśród ogółu Polaków, jak i w podziale na płeć. Przyjrzelśmy się także zróżnicowaniu zainteresowania polityką wśród kobiet w zależności od wieku, wykształcenia oraz wielkości miejsca zamieszkania. Przeanalizowaliśmy również deklaracje udziału w wyborach zarówno wśród ogółu respondentów, jak i wśród kobiet na tle mężczyzn. Przedmiotem naszych zainteresowań stały się ponadto poglądy polityczne respondentów, a także ich zróżnicowanie wśród kobiet ze względu na wiek, wykształcenie i miejsce zamieszkania².

ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ

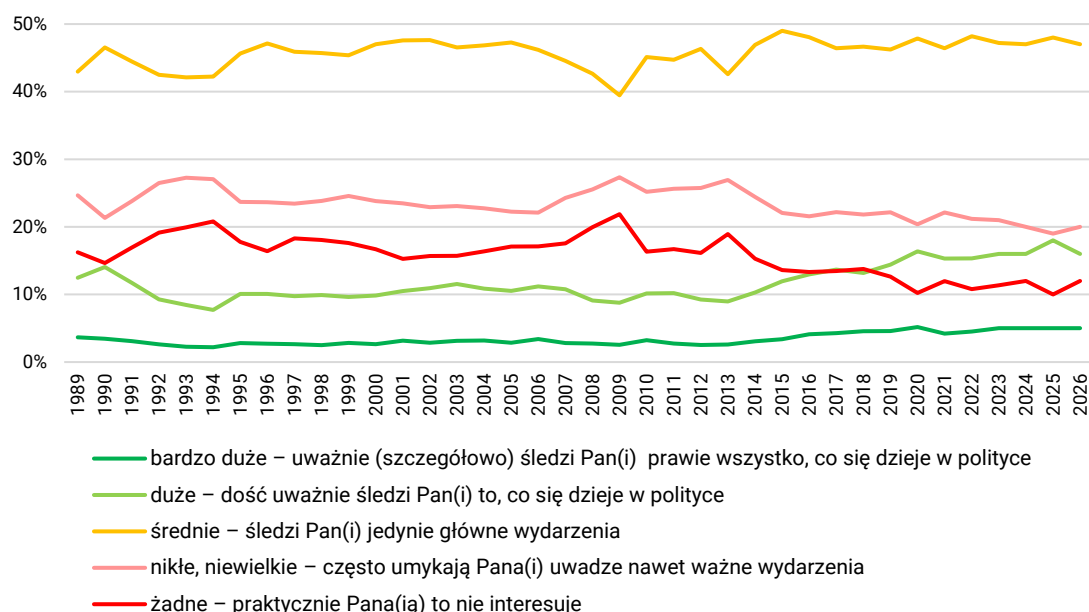
Od początku naszych pomiarów, a więc od 1989 roku, wśród ogółu badanych niezmiennie dominuje średnie zainteresowanie polityką. Podobnie wygląda to w przypadku najnowszego pomiaru – blisko co drugi ankietowany (47%) deklaruje, że śledzi jedynie główne wydarzenia polityczne.

Bardzo duże bądź duże zainteresowanie polityką deklaruje łącznie nieco więcej niż jeden na pięciu badanych (21%). Podobny odsetek interesuje się polityką w sposób nikły, niewielki (20%), zaś ponad jedna dziesiąta respondentów (12%) w ogóle nie przejawia zainteresowania tą sferą życia.

¹ Zob. komunikat CBOS „Kobiety i polityka”, październik 2023 (oprac. E. Umańska).

² Prezentowany komunikat bazuje na rocznych zestawieniach powstałych w wyniku agregacji zbiorów z dwunastu comiesięcznych badań zrealizowanych w danym roku kalendarzowym i obejmuje okres od roku 1989 do 2025. Dane dla 2026 roku powstały na podstawie sześciu badań (od stycznia do czerwca włącznie).

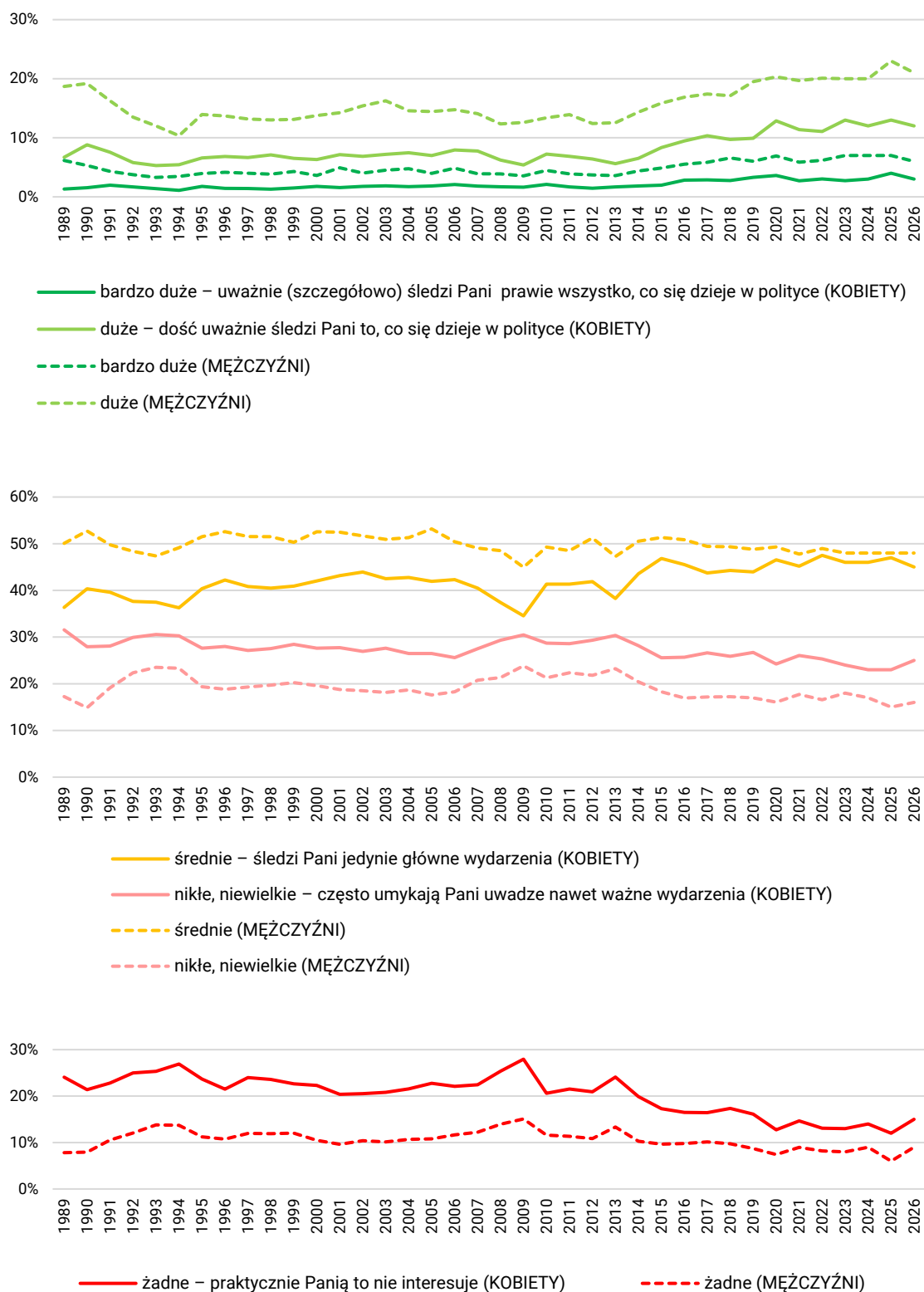
RYS. 1. Zainteresowanie polityką wśród ogółu Polaków
(lata 1989–2026, w procentach dla poszczególnych lat)

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Od początku naszych pomiarów widoczny jest stały trend – kobiety rzadziej niż mężczyźni interesują się polityką. Obecnie łącznie co siódma kobieta swoje zainteresowanie polityką określa jako średnie (45%) bądź niewielkie (25%), zaś kolejne 15% deklaruje brak zainteresowania polityką. Bardzo duże i duże zainteresowanie polityką dotyczy zaledwie 15% kobiet (3% – bardzo duże, 12% – duże). Jeżeli spojrzymy na mężczyzn, ponad jedna czwarta (27%) deklaruje łącznie bardzo duże bądź duże zainteresowanie życiem politycznym (6% – bardzo duże, 21% – duże).

**RYS. 2. Zainteresowanie polityką wśród kobiet i mężczyzn
(lata 1989–2026, w procentach dla poszczególnych lat)**

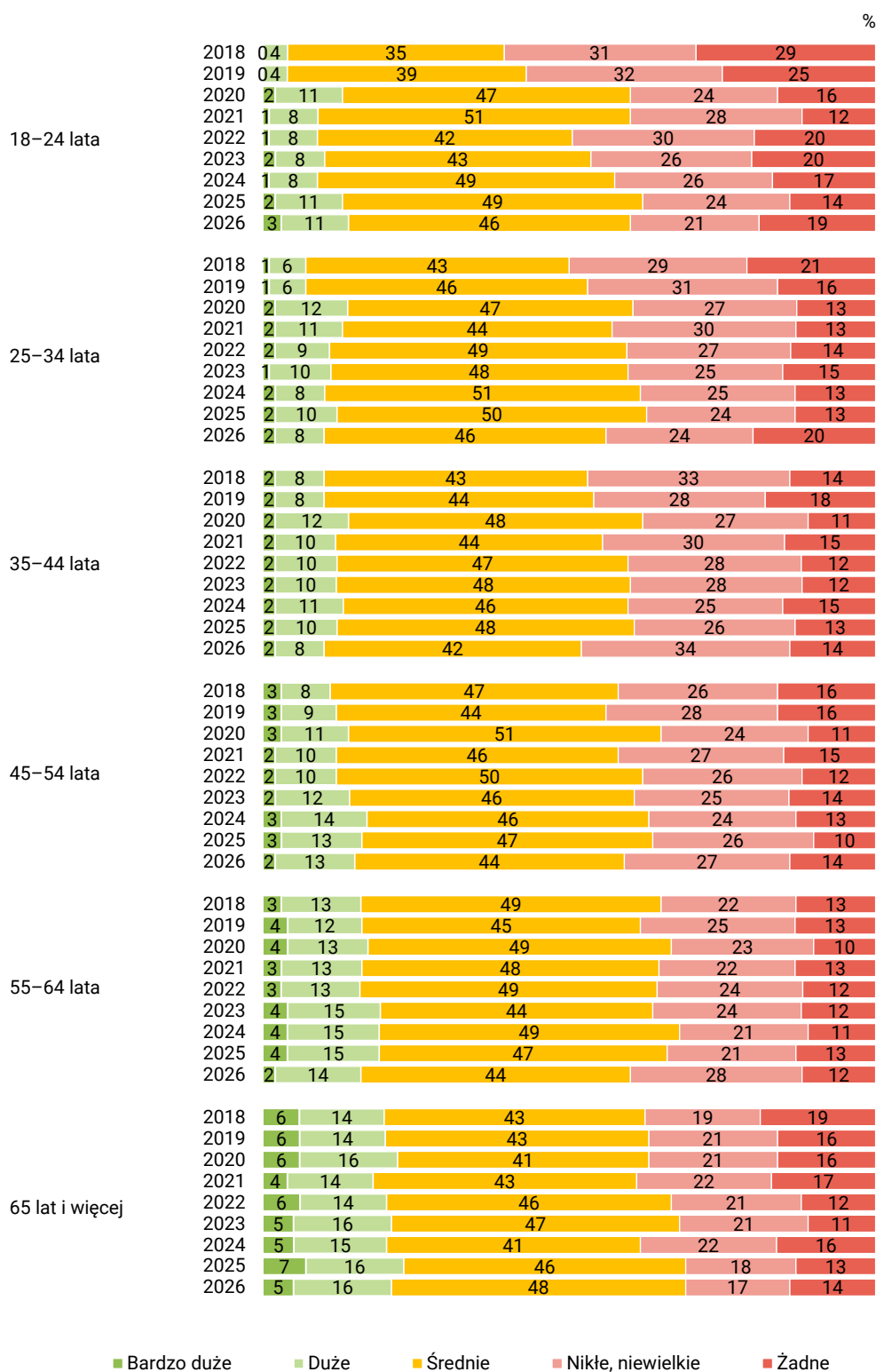

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Największe zainteresowanie polityką cechuje kobiety z najstarszej grupy wiekowej. Możemy mówić nawet o pewnej zależności – im młodsze kobiety, tym mniej interesują się życiem politycznym. Odsetek kobiet w wieku 65 lat i więcej deklarujących duże bądź bardzo duże zainteresowanie polityką wynosi 21%. Dla porównania – wśród kobiet w wieku 25–44 lata wynosi on 10%, zaś w najmłodszej badanej grupie (18–24 lata) – 14%.

Jeżeli spojrzymy na 2026 rok – pamiętając, że dane dla tego roku dotyczą wyłącznie okresu od stycznia do czerwca – widać, że w najmłodszych badanych grupach dość wyraźnie wzrosły odsetki kobiet deklarujących brak zainteresowania polityką. Wśród kobiet w wieku od 18 do 24 lat odsetek ten od zeszłego roku zwiększył się o 5 punktów procentowych (z 14% do 19%), zaś w grupie kobiet w wieku od 25 do 34 lat aż o 7 punktów (z 13% do 20%).

RYS. 3. Zainteresowanie polityką wśród kobiet a wiek

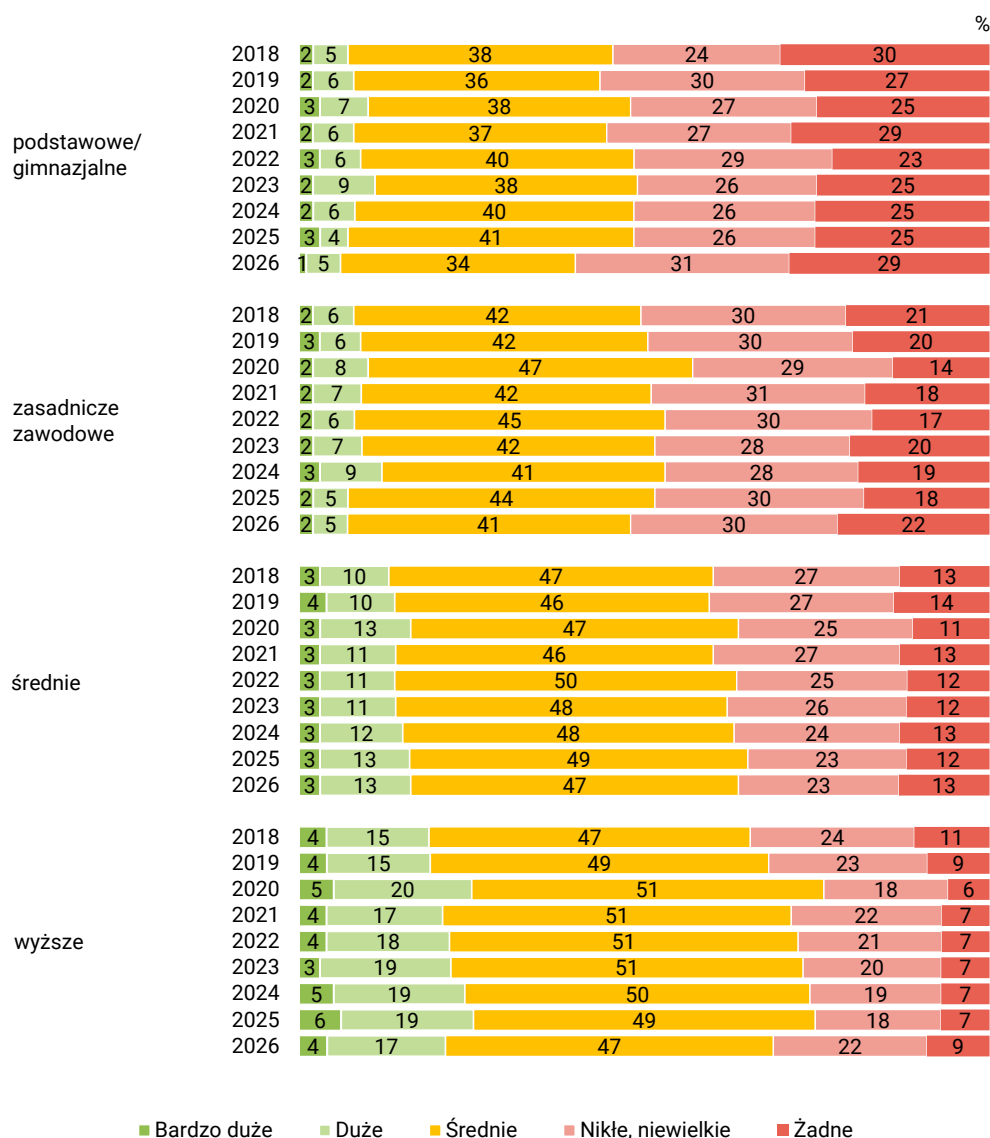

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Jak natomiast wygląda poziom zainteresowania polityką wśród kobiet w zależności od wykształcenia? Praktycznie w całym okresie naszych pomiarów obserwujemy następującą zależność – im wyższy poziom wykształcenia, tym większe zainteresowanie polityką. Kobiety z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym przeszło trzykrotnie częściej deklarują brak zainteresowania polityką niż kobiety z wyższym wykształceniem. W 2026 roku obserwujemy również częstsze deklaracje braku zainteresowania polityką w grupach kobiet z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym (w obu przypadkach wzrost o 4 punkty procentowe).

CBOS

RYS. 4. Zainteresowanie polityką wśród kobiet a wykształcenie

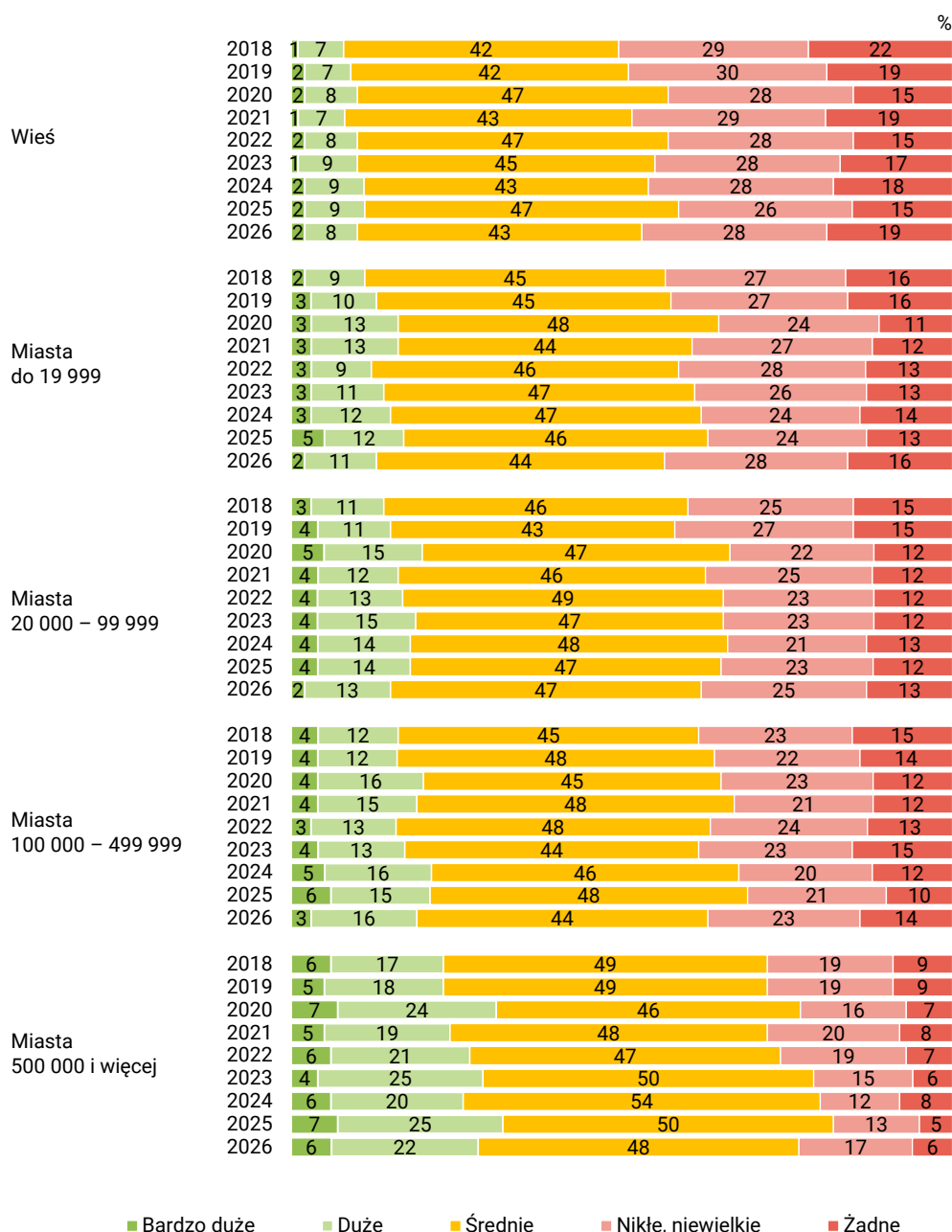

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Przyjrzyjmy się teraz zróżnicowaniu zainteresowania polityką wśród kobiet w zależności od miejsca zamieszkania. Najczęściej wydarzenia polityczne śledzą kobiety zamieszkujące miasta liczące 500 000 i więcej mieszkańców. W latach 2022–2026 bardzo duże zainteresowanie polityką w największych miastach deklarowała ponad jedna czwarta kobiet. Jednocześnie widać malejące zainteresowanie polityką wśród badanych zamieszkujących wieś i najmniejsze miasta. W 2026 roku łączne odsetki deklaracji nikłego zainteresowania polityką bądź jego braku wyniosły 47% na wsi i 44% w najmniejszych miastach.

CBOS

RYS. 5. Zainteresowanie polityką wśród kobiet a miejsce zamieszkania

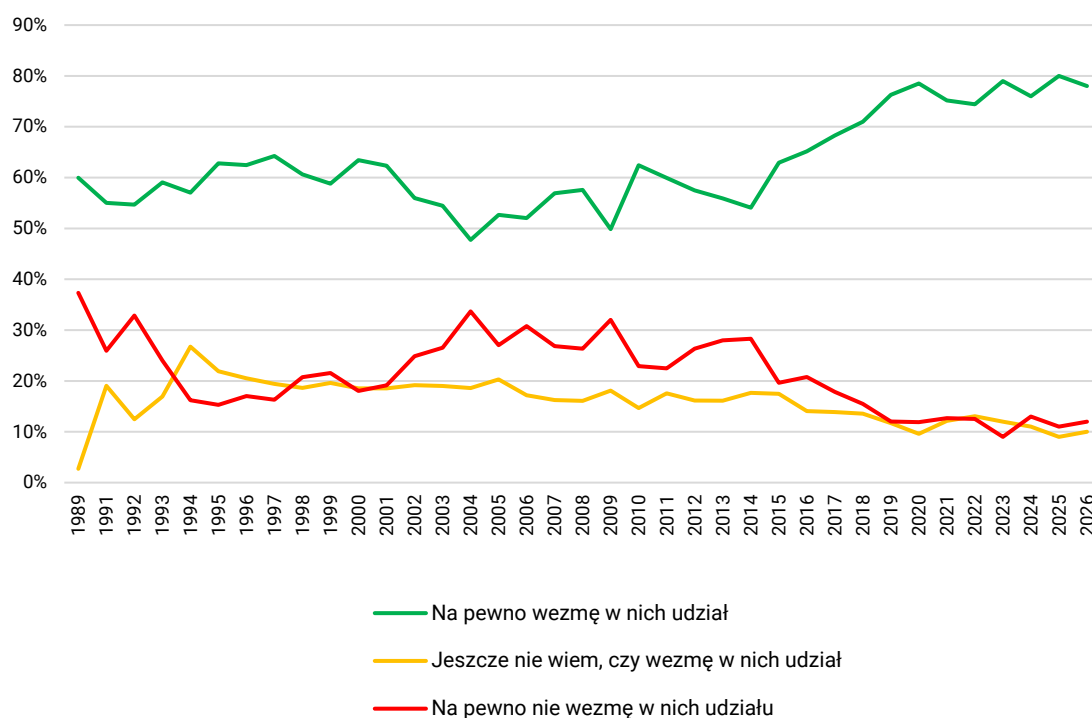
Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

DEKLARACJE UDZIAŁU W WYBORACH

Deklaracje wzięcia udziału w wyborach to kolejny wymiar zainteresowania sprawami politycznymi kraju. Od 2018 roku wśród ogółu Polaków odsetki deklarujących chęć głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu, gdyby odbywały się one w najbliższą niedzielę, nie spadają poniżej 70%, zaś biorąc pod uwagę okres od 2023 roku – przekraczają 75%.

CBOS

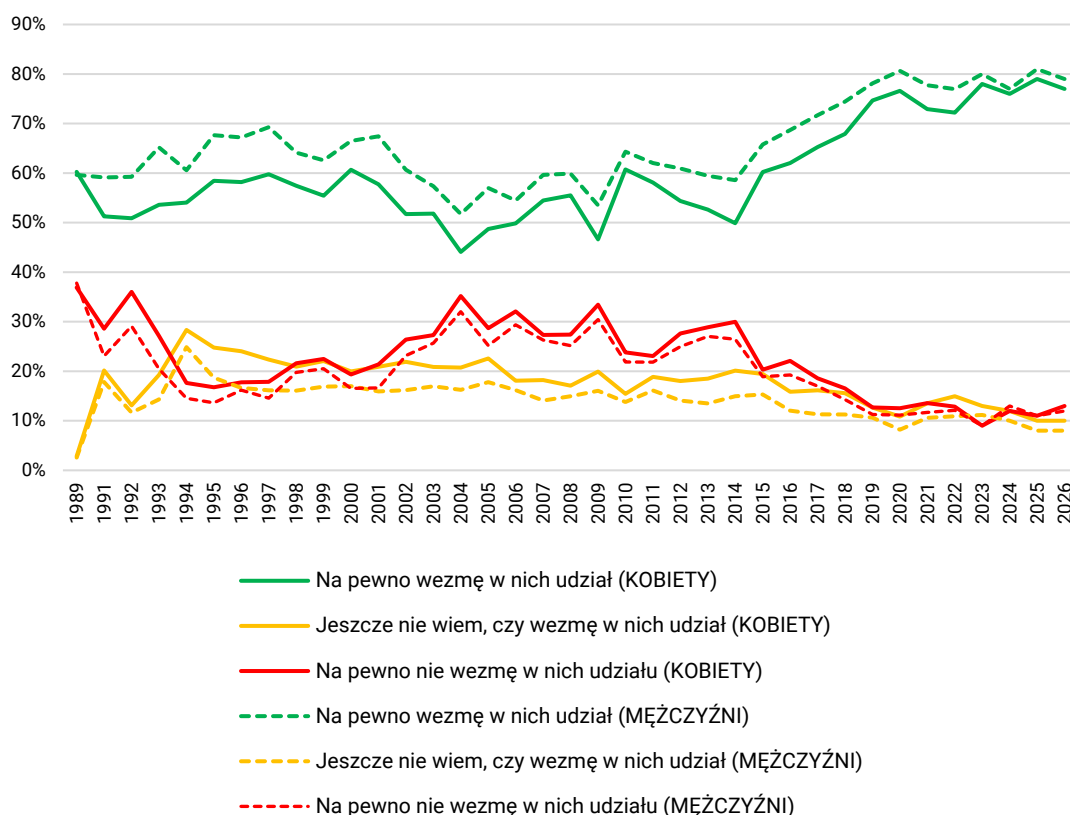
RYS. 6. Deklaracje udziału w wyborach do Sejmu i Senatu – ogół Polaków (lata 1989–2026, w procentach dla poszczególnych lat)

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Od początku naszych pomiarów mniej kobiet niż mężczyzn deklaruje, że na pewno weźmie udział w wyborach. Warto jednak zaznaczyć, że różnica ta zmniejsza się i od 2023 roku wynosi maksymalnie 2 punkty procentowe (w 2024 roku wyniosła tylko 1 punkt procentowy na korzyść mężczyzn).

RYS. 7. Deklaracje udziału w wyborach do Sejmu i Senatu – kobiety na tle mężczyzn (lata 1989–2026, w procentach dla poszczególnych lat)

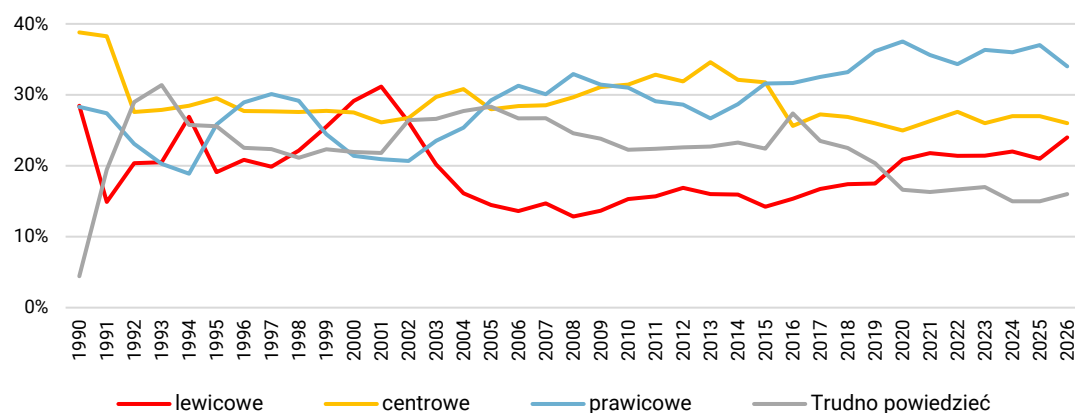
Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

POGLĄDY POLITYCZNE

Poglądy polityczne badanych na przestrzeni lat podlegały istotnym fluktuacjom. Patrząc na ogół społeczeństwa, od 2016 roku uwidacznia się wyraźna przewaga poglądów prawicowych. Warto jednak zaznaczyć, że grono zwolenników lewicy stopniowo rośnie, w 2026 roku odsetek osób o przekonaniach lewicowych deklaruje niemal co czwarty badany (24%, wzrost z 21% w 2025 roku). Średnie wartości z okresu od stycznia do czerwca 2026 roku dla ogółu Polaków kształtują się zatem następująco: 34% deklaruje przekonania prawicowe, 26% centrowe, 24% lewicowe, zaś 16% nie potrafi bądź nie chce określić swoich przekonań politycznych.

CBOS

**RYS. 8. Deklarowane poglądy polityczne wśród ogółu Polaków
(lata 1990–2026 w procentach dla poszczególnych lat)**

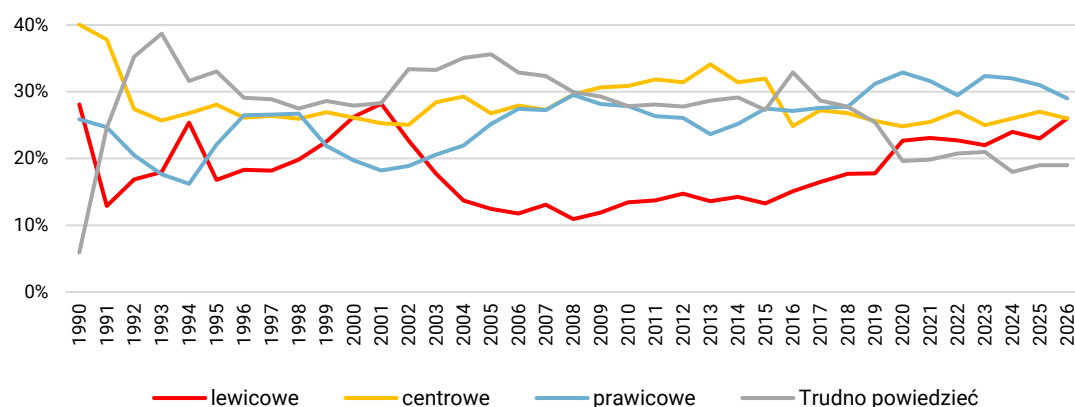

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Patrząc na poglądy polityczne kobiet na przestrzeni lat, zauważamy, że są one znacznie mniej prawicowe w porównaniu do mężczyzn (obecnie 39% deklarujących prawicowe poglądy wśród mężczyzn wobec 29% wśród kobiet). Natomiast odsetki kobiet i mężczyzn deklarujących poglądy centrowe są bardzo zbliżone (obecnie 27% w grupie mężczyzn wobec 26% w grupie kobiet). Z kolei od 2018 roku obserwujemy przewagę deklaracji lewicowych wśród kobiet w porównaniu do mężczyzn – aktualnie różnica wynosi 5 punktów procentowych (26% kobiet wobec 21% mężczyzn).

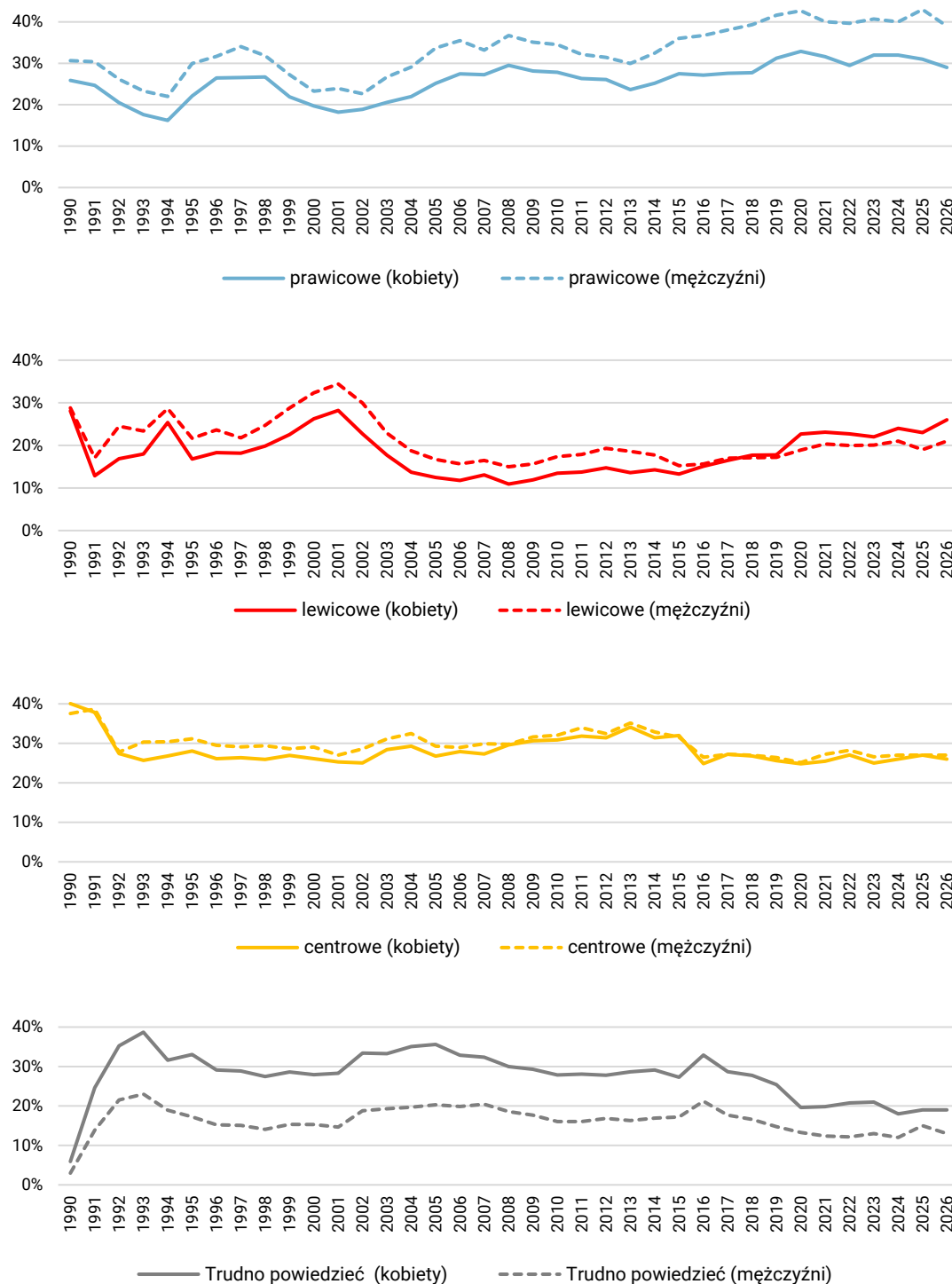
CBOS

**RYS. 9. Deklarowane poglądy polityczne wśród kobiet
(lata 1990–2026, w procentach dla poszczególnych lat)**

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

RYS. 10. Deklarowane poglądy polityczne wśród kobiet na tle mężczyzn
(lata 1990–2026, w procentach dla poszczególnych lat)

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Jeżeli spojrzymy na poglądy polityczne kobiet w zależności od wieku, widać wyraźnie, że im młodsze kobiety, tym częściej deklarują lewicowe przekonania polityczne. Największy odsetek poglądów lewicowych w najmłodszej grupie kobiet (18–24 lata) odnotowywaliśmy w latach 2020 i 2021 (przekraczał on wówczas 40%), co można uznać za efekt zaostrzenia prawa dotyczącego przerywania ciąży (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020 roku). W kolejnych latach odsetek ten ustabilizował się na poziomie 36–38%.

Generalnie im starsze kobiety, tym częściej ich poglądy są prawicowe, jednak w ostatnim roku³ obserwujemy wzrost odsetka kobiet o przekonaniach lewicowych w każdej z grup powyżej 44 roku życia (45–54 lata – wzrost o 7 punktów procentowych, 55–64 lata – wzrost o 4 punkty procentowe, 65 lat i więcej – wzrost o 1 punkt).

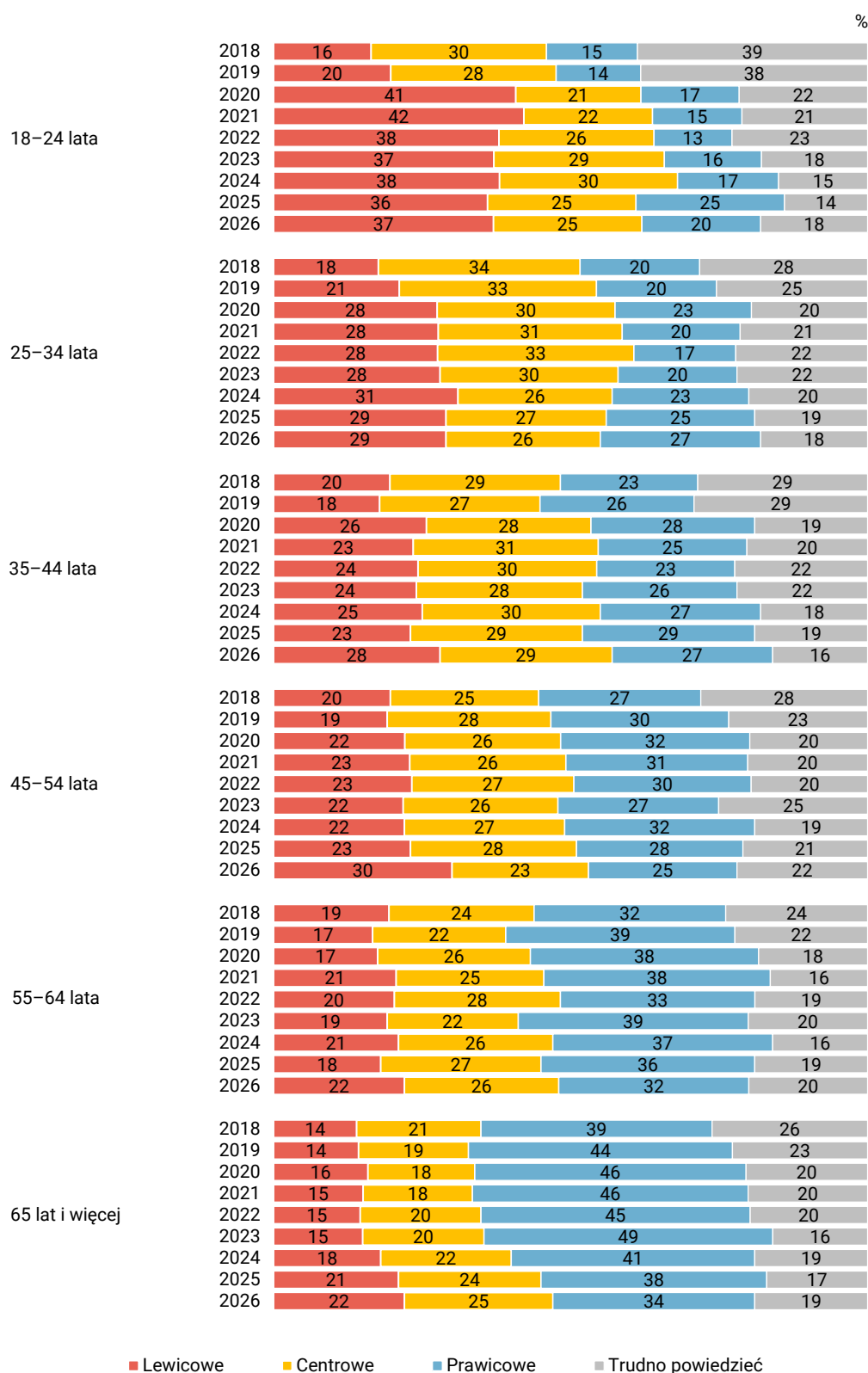
Deklarowane poglądy polityczne badanych kobiet różnicuje także wykształcenie. Im wyższy poziom wykształcenia, tym więcej zwolenniczek lewicy. Podobna prawidłowość występuje w odniesieniu do poglądów centrowych.

W pewnej mierze poglądy kobiet zależne są również od miejsca zamieszkania. W miastach liczących 500 000 i więcej mieszkańców obserwujemy największy odsetek kobiet o przekonaniach lewicowych (w ostatnich trzech latach niemal 40%) i najmniejszy udział kobiet o przekonaniach prawicowych (24% w 2026 roku). Tegoroczny pomiar przynosi spadek przekonań prawicowych wśród kobiet mieszkających na wsi w stosunku do roku poprzedniego (o 7 punktów procentowych⁴). Odsetek kobiet o poglądach prawicowych kształtuje się obecnie na zbliżonym poziomie zarówno na wsi, jak i w miastach do 500 000 mieszkańców (28–30%).

³ Należy jednak pamiętać, że dane dla roku 2026 obejmują okres wyłącznie od stycznia do czerwca.

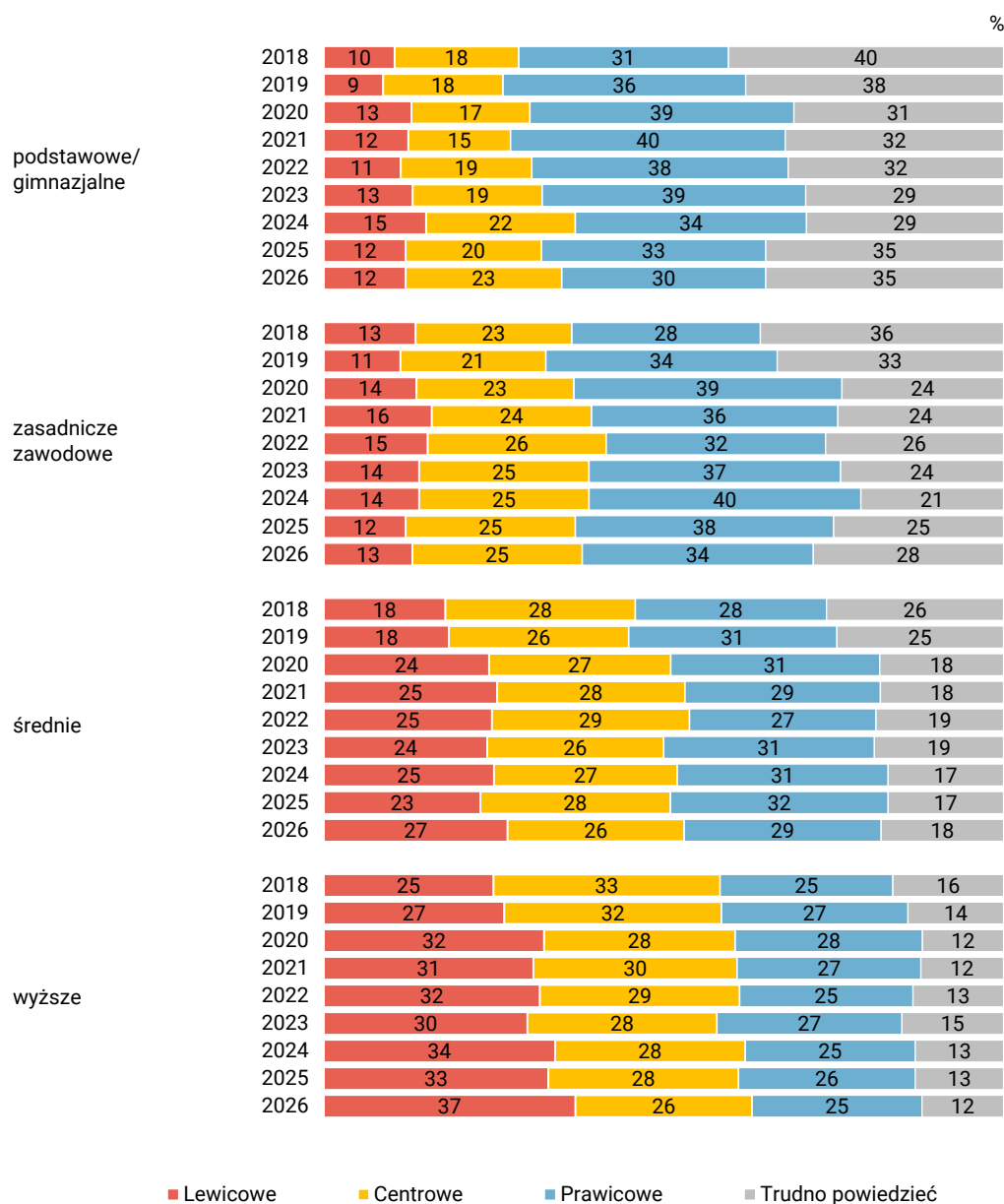
⁴ Patrz wyżej.

RYS. 11. Deklarowane poglądy polityczne wśród kobiet a wiek

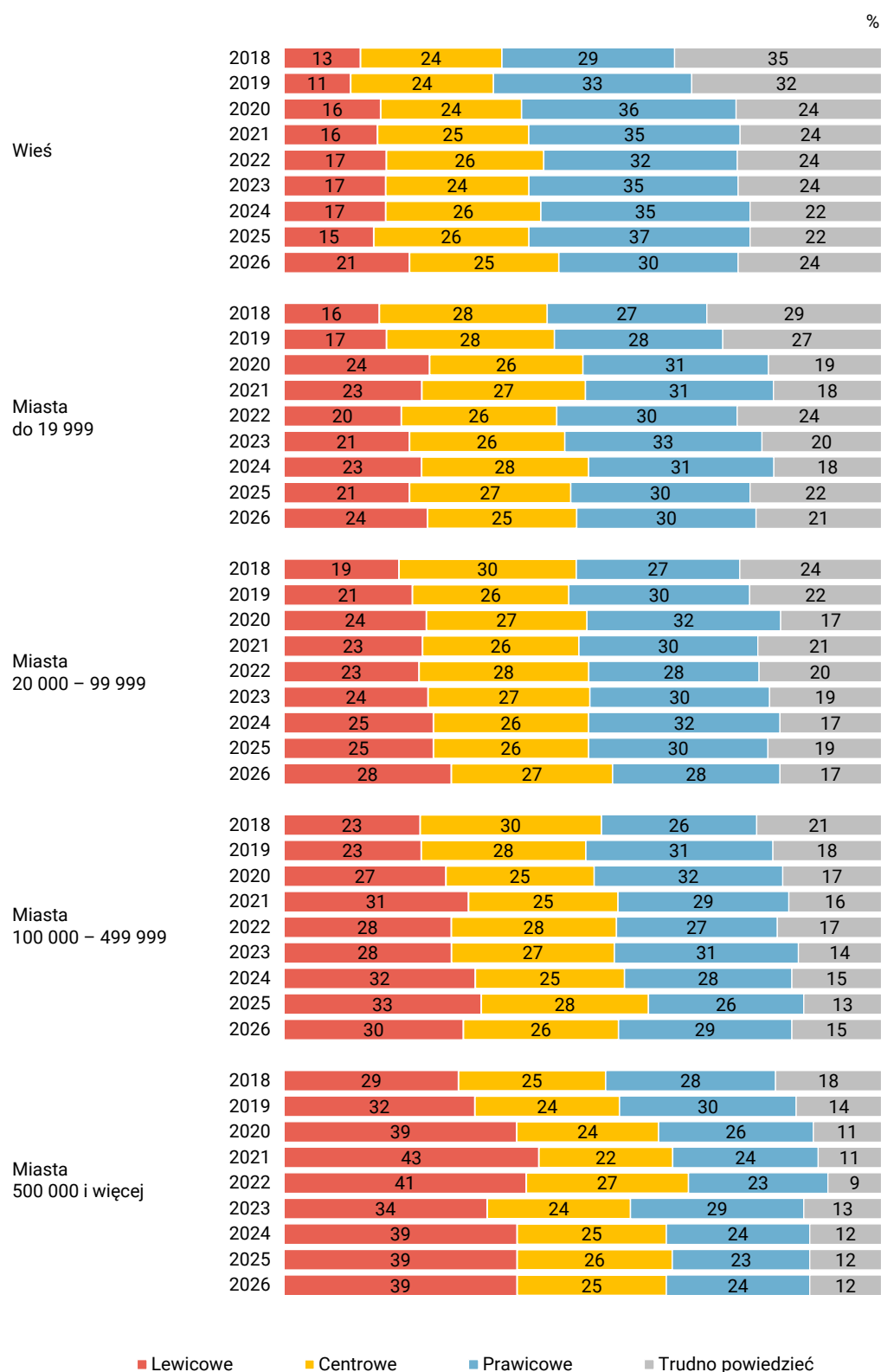
Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

RYS. 12. Deklarowane poglądy polityczne wśród kobiet a wykształcenie

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

RYS. 13. Deklarowane poglądy polityczne wśród kobiet a miejsce zamieszkania

Dane dla roku 2026 obejmują okres od stycznia do czerwca

Płeć wyraźnie różnicuje zainteresowanie polityką – kobiety rzadziej niż mężczyźni deklarują regularne i szczegółowe śledzenie wydarzeń społeczno-politycznych. Czynnikiem najsilniej różnicującym poziom zainteresowania polityką wśród kobiet pozostaje wykształcenie, wiek oraz miejsce zamieszkania: największą biernością w tym zakresie charakteryzują się kobiety młodsze, z niższym wykształceniem oraz mieszkające na wsi i w małych miastach.

Deklarowany brak zainteresowania polityką nie przekłada się bezpośrednio na absencję przy urnach wyborczych. W ostatnich latach deklaracje udziału w wyborach wśród kobiet i mężczyzn są na zbliżonym poziomie.

Dane wskazują także na istniejące zróżnicowanie ideologiczne kobiet i mężczyzn. Kobiety rzadziej niż mężczyźni utożsamiają się z poglądami prawicowymi, częściej skłaniając się ku przekonaniom lewicowym. Trend ten jest najbardziej widoczny w najmłodszych grupach wiekowych, wśród kobiet z wyższym wykształceniem oraz mieszkających w największych aglomeracjach miejskich. Warto jednak zaznaczyć, że w najnowszych pomiarach odnotowujemy stopniowy wzrost udziału przekonań lewicowych także wśród starszych roczników kobiet oraz spadek przekonań prawicowych w grupie kobiet zamieszkujących na wsi.